

kleur op school

10
JAAR

Levensbeschouwing voor alle kinderen

★ Betekenisgeving voor iedereen ★ Kleurrijk lesmateriaal ★ Kijk op de wereld

Kleur op school: levensbeschouwing voor alle kinderen

Kinderen leren fietsen zonder wieltjes, tot tien tellen, zwemmen, vriendjes en ruzie maken en nog veel meer. Maar kinderen ontwikkelen zich niet alleen motorisch, cognitief en sociaal-emotioneel, zij vormen ook hun eigen 'kijk op de wereld'. Tijdens acht basisschooljaren ontwikkelen kinderen voor een belangrijk deel hun persoonlijkheid, hun eigen identiteit. Kinderen geven voortdurend betekenis of 'zin' aan alles wat ze meemaken. Ook zonder een religieuze context ontwikkelt iedereen op deze manier een levensbeschouwing in wisselwerking met anderen en de wereld om hen heen. Levensbeschouwing is het bezig zijn met betekenisgeving.

De vraag die we met Kleur op school aan kinderen stellen als we het levensbeschouwelijk gesprek voeren is dan ook: Wat betekent iets voor jou?

De menselijke maat

Kleur op school is voor elke school die aandacht wil besteden aan levensbeschouwing en sociaal-emotionele vaardigheden, aan samenleving en burgerschap. *Kleur op school* is een complete methode levensbeschouwing voor de brede groep basisscholen die recht wil doen aan de kleurrijkheid van de wereld om ons heen. *Kleur op school* biedt ruimte voor de persoonsvorming van de leerling en brengt de 'menselijke maat' in het onderwijs. Of misschien moeten we het wel de 'kindermaat' terug in het onderwijs noemen.

Je eigen levensverhaal

Iedereen ontwikkelt zijn eigen 'levensverhaal' of 'betekenisverhaal'. Alle nieuwe ervaringen krijgen een plek in je levensverhaal, worden in een 'zinnol' verband geplaatst. Je levensverhaal is een soort bril, je vertelt in je levensverhaal hoe je tegen het leven aankijkt. Hoe iets betekenis krijgt in je verhaal hangt af van de bagage die je al hebt meegekregen en mee-gemaakt. Van je eigen levensverhaal dus. De betekenisgeving, het eigen betekenisverhaal van het kind, staat bij *Kleur op school* centraal.

Delen van betekenissen

In de maatschappij en ook in de school is het delen van betekenissen belangrijk. Als je ervaart én erkent dat betekenissen verschillend zijn, en je elkaars 'betekenisgeving' probeert te begrijpen, kun je er meer respect voor opbrengen. De uitwisseling van betekenissen vindt niet plaats in confrontatie, maar in ontmoeting en dialoog. De betekenis die een ander geeft kan jou weer inspireren, een spiegel voorhouden, in ieder geval: beïnvloeden.

Kleur verbindt

Kleur op school verbindt kinderen met elkaar, passend bij de culturele en religieuze diversiteit in school en samenleving. *Kleur op school* vult bestaande methodes op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling prima aan, maar kan ook zeker zelfstandig gebruikt worden voor verbetering van klasse- en schoolklimaat. *Kleur op school* werkt vanuit de belevingswereld van kinderen en verbindt verstand, gevoel en verbeelding door het ontwikkelen van levensbeschouwelijke vaardigheden.

Als je de lessen volgt zoals *Kleur op school* ze aanbiedt, merk je dat je veel uit de kinderen kunt halen en dat de lessen wel degelijk betekenis hebben voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Kleur sluit aan bij de leefwereld van de kinderen.

Ze kunnen hun eigen gevoel, idee en gedachten kwijt. Er ontstaat meer onderling respect.

Leerkracht groep 6, openbare school Arnhem

Wat wij zo mooi vinden is dat levensbeschouwing voor heel jonge kinderen invoelbaar wordt gemaakt. En dat je het toch open laat, zodat het geen opgelegde meningsvorming wordt.

Leerkracht groep 1/2, Utrecht

Het levensbeschouwelijk gesprek

Kinderen kunnen bewust leren betekenis te geven door ze in aanraking te brengen met verhalen, bronnen, tradities, vragen. Met iets dat 'prikkelend'. Bronnen hebben als doel om de levensbeschouwelijke ontwikkeling, de betekenisgeving te stimuleren: Wat betekent dit voor mij? Wat heeft dit verhaal mij te zeggen? Waarom vind ik deze traditie als dan niet waardevol – inspirerend – zinvol?

Bij levensbeschouwelijke ontwikkeling staat de bron niet centraal, maar het kind dat betekenis geeft, vragen heeft, ruimte nodig heeft om betekenis te geven. De bron heeft het kind iets te vertellen, zonder dat van te voren vast ligt wát de bron te vertellen heeft.

Het filosofische gesprek

Bij filosoferen worden kinderen gestimuleerd om na te denken over een onderwerp, waarbij ze hun eigen wereldbeeld leren verwoorden. Dat gebeurt in de vorm van een dialoog met anderen, met argumenten op basis van het eigen denken. Het gaat er bij filosoferen vooral om het eigen denken in werking te zetten. Filosoferen is daarmee een middel om betekenis te kunnen geven en komt dan ook veelvuldig terug in de lessen in *Kleur op school*.

Betekenisgeving en sociaal-emotionele ontwikkeling

Waarom is betekenisgeving zo belangrijk voor sociaal-emotionele ontwikkeling? Bij sociaal-emotionele ontwikkeling en sociaal-emotioneel leren gaat het meestal om hoe het hoort en de regels voor gedrag. Kinderen weten heel goed hoe ze 'sorry!' moeten zeggen. En ze kennen verschillende manieren om conflicten op te lossen: 'Samen spelen, samen delen' of 'Stop, denk, praat en doe'.

Als je dit soort sociaal wenselijke antwoorden wilt vermijden, bedenk dan eens een sociaal-emotioneel thema dat je aanvliegt vanuit betekenisgeving. Antwoorden op vragen over een verhaal waarin wordt gepest staan dan niet van te voren vast. Een vraag als 'waarom pesten kinderen?' kan vanuit betekenisgeving door kinderen zelf worden beantwoord. Eerst feitelijk kijken wat er gebeurt in zo'n verhaal, dan naar ervaringsvragen en vervolgens de levensbeschouwelijke vraag: wat doet pesten met kinderen? Niet wat jij doet, maar meer op afstand. Kinderen verkennen dan de eigen betekenis, van binnenuit. En niet van bovenaf opgelegd. Dat beklijft veel beter.

**LAAT JE VERRASSEN DOOR DE
VEELKLEURIGE GELUIDEN DIE IN DE
GROEP NAAR BOVEN KUNNEN KOMEN!**

De kinderen zijn enthousiast over deze lessen en we zien kinderen nadenken, uitwisselen en goede gesprekken voeren.

*Team Samenwerkingschool
Groningen*

www.kleuopschool.nl

Digitaal lesmateriaal

De ondersteuning van de lessen met afbeeldingen, filmpjes, woordspinnen en wat de auteurs ook maar bedenken kan eenvoudig via het digibord. Voor abonnees hebben we nu veel materiaal beschikbaar om het schoolklimaat nog prettiger te maken en nog meer *Kleur op school* te geven aan het leven op en rond de school.

Vieringen

Kleur op school heeft ruim 20 vieringen beschikbaar voor wereldse, religieuze en algemene feest- en gedenkdagen door het hele jaar heen. Voor elke viering zijn twee lessen voor de onderbouw (groep 1 tot en met 4) en twee lessen voor de bovenbouw (groep 5 tot en met 8). Daarnaast is er een beschrijving van elementen voor een viering met de groep of met de hele school.

Verhalen

Ondertussen hebben we met *Kleur op school* een grote hoeveelheid mooie, zinnige en prikkelende verhalen beschikbaar voor gebruik in de school. We hebben deze verhalen nu op thema gerubriceerd en stellen ze voor abonnees beschikbaar via de website.

Ik vind het voor de kinderen erg belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan over hoe je in het leven staat. Zo krijgen kinderen meer inzicht in anderen en in hun zelf. Erg waardevol.

Leerkracht, groep 5, katholieke school, Drunen

KLEUR OP SCHOOL UITPROBEREN?

Je kunt *Kleur op school* uitproberen met een proefabonnement. Een proefabonnement kost € 50,00 en bestaat uit evenveel exemplaren als er groepen zijn op school om *Kleur op school* in de hele school uit te proberen. Bij een proefabonnement krijgt de school ook toegang tot de digibordtoepassing.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de uitgever van *Kleur op school*:

Levendig Uitgever,
telefoon 06-226 13 701 of
per e-mail kleur@levendiguitgever.nl

Redactie *Kleur op school*

Jeroen Hoogerwerf (hoofdredacteur),
Annemarie Jongbloed,
Anouk Overbeek en Nynke Bos.

Illustraties

Iris Boter (groep 1 & 2),
Petra Heezen (groep 3 & 4),
Daniëlle Schothorst (groep 5 & 6),
Wendelien van den Erve (groep 7 & 8)

